

Usein kysytyjä kysymyksiä asumisjäteveden käsittelystä kotieläintilalla

1) Onko maatilalla mahdollista johtaa asuinrakennuksen jätevedet suoraan virtsa- tai lietesäiliöön? Entä voiko jätevedet johtaa virtsa- tai lietesäiliöön saostuskaivokäsittelyn jälkeen?

- Eläinsuojan sosiaalitilojen käymäläjätevedet, kuten myös asuinrakennuksen käymäläjätevedet, tulee käsitellä jätevesiasetuksessa määritellyn vaatimustason mukaisesti. Niiden johtamista lietesäiliöön ei sallita. Pelkkä saostuskaivokäsittely ei vastaa jätevesiasetuksen mukaista riittävää käsittelyä, joten jätevettä ei tule johtaa lantalaan saostuskaivokäsittelynkään jälkeen, mikäli muuta puhdistusta ei ole.

- Kiellon perusteena ei ole niinkään hajajätevesiasetuksen ravinnepäästörajoitukset, vaan lietelannan jatkokäyttöä koskevien ympäristönsuojelulain ja lannoitevalmistelain tavoite suojella ympäristöä hygieenisiltä haitoilta, joita ihmisten käymäläjätevedet voisivat lietelantaan sekoitettuna aiheuttaa.

- Käymäläjätevesien ja asuinrakennusten asumajätevesien käsittely samassa puhdistamossa yhdessä maitohuoneen pesuvesien kanssa on haja-asutusalueella yleensä järkevää. (ks. lisätietoja A)

2) Voiko asumisesta syntyviä pesuvesiä, eli nk. harmaita jätevesiä, johtaa lantalaan?

- Sosiaalitilojen harmaat jätevedet, kuten pesu- ja peseytymisvedet, voidaan johtaa maitohuoneen pesuvesien tai eläinsuojan pesuvesien tavoin virtsa- tai lietesäiliöön, jos niiden määrä on vähäinen. Toisaalta toimenpiteen järkevyys tulee arvioida tapauskohtaisesti, sillä harmaiden jätevesien käsittely erikseen saattaa olla helpompaa.

3) Voiko kuivakäymälän sisällön loppusijoittaa lannan mukana pellolle?

- Kuivakäymälän jätteen loppukäyttö riippuu käymälän tyypistä. Kompostoitavan kuivakäymälän jäte siirretään jälkikompostiin kypsymään. Keräävän kuivakäymälän jäte tulee kompostoida ennen lopullista sijoitusta. Kemiallisen kuivakäymälän sisällön käsittely riippuu käytettävästä kemikaalista. (ks. lisätietoja B)

- Erottelevasta käymälästä talteen kerätty virtsa sisältää runsaasti ravinteita ja on lähes steriiliä. Virtsaa voidaan käyttää lannoitteena, mutta koska ulosteita sekoittuu aina jonkin verran erotellun virtsan joukkoon, on virtsaa varastoitava mahdollisimman ilmatiiviissä säiliössä vähintään 6 kuukautta ennen levitystä.

- Kompostoitu kuivakäymäläjäte tai virtsa voidaan levittää muun lannan mukana peltoon, huomioiden viljelymaan rajoitukset (ks kysymys 6).

4) Voiko oman saostuskaivon lietteen levittää pellolle? Mitä esikäsittelyä tarvitaan?

- Kuntakohtaisista jätehuoltomääräyksistä tulee ensin tarkistaa, onko kunnalla yleistä kieltoa saostuskaivolietteen levityksestä.

- Oma saostuskaivolietettä, joka on peräisin tilalla asumisesta ja/tai tilalla tapahtuvasta muusta toiminnasta ja joka ei tarvitse ympäristölupaa, voi levittää omalle pellolle. Liette pitää hygienisoida ennen levitystä käyttäen esim. kalkkistabilointimenetelmää. Kalkkistabiloitua lietettä käytettäessä viljelymaan pH:n on oltava yli 5,5. (ks. lisätietoja J ja C)

5) Voiko naapurinkin saostuskaivolietteen kerätä ja levittää käsiteltynä peltoon? Entä koko kylän?

- Saostuskaivolietteen laajamittaisemmasta keräämisestä ja levittämisestä toiminnanharjoittajan on tehtävä Elintarviketurvallisuusvirastolle kirjallinen ilmoitus. Koko kylän lietteitä ei siis voi kerätä. (ks. lisätietoja D)

- Jätelain mukaan (41§) naapureiden lietteiden käyttö on sallittua, jos omatoiminen tai yhteinen käsittely on pienimuotoista ja käsittely on hyväksytty kunnan jätehuolto- tai ympäristönsuojelumääräyksissä. (ks. lisätietoja J) Lietteiden käyttöä on rajattu lannoitevalmisteasetuksessa. (ks. lisätietoja E ja F)

6) Mitä muita rajoituksia on saostuskaivolietteen tai kuivakäymäläjätteen hyötykäytössä?

- Jätevesilietettä tai kuivakäymäläjätettä saa käyttää asianmukaisesti käsiteltynä vain sellaisella viljelymaalla, jolla kasvatetaan viljaa, sokerijuurikasta tai öljykasveja taikka sellaisia kasveja, joita ei yleensä käytetä ihmisen ravinnoksi tuoreena, syömällä maanalainen osa tai eläinten rehuksi. Nurmelle niitä saa levittää vain perustettaessa nurmi suojaviljan kanssa ja multaamalla ne huolellisesti.

- Viljelymaalla, jolla on käytetty saostuskaivolietettä, saa viljellä perunaa, juureksia ja vihanneksia aikaisintaan viiden vuoden kuluttua lietteiden käytöstä. (ks. lisätietoja G)

Lisätietoja:

A) Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohje. 2010. Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2010. Ympäristöministeriö.

<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=117243&lan=fi>

B) Kuivakäymälän hoito ja käymäläjätteen käsittely. Käymäläseura Huussi ry.

<http://www.huussi.net/vanhat/Leader/pdf/kaymalajateopas.pdf>

C) Sakokaivolietteen kalkkistabilointiohje. ProAgria Pohjois-Karjala.

<http://www.proagriapohjois-karjala.fi/media/sisalto/PDF/sakokaivo.pdf>

D) Maa- ja metsätalousministeriön asetus lannoitevalmisteita koskevan toiminnan harjoittamisesta ja sen valvonnasta (asetus nro 11/12, 3.5.2012)

<http://www.finlex.fi/data/normit/39201-12011fi.pdf>

E) Maa- ja metsätalousministeriön asetus lannoitevalmisteista (nro 24/11, 1.9.2011)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20111015>

F) Maa- ja metsätalousministeriön asetus lannoitevalmisteista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen muuttamisesta (asetus nro 12/12, 3.5.2012)

<http://www.finlex.fi/data/normit/39202-12012fi.pdf>

G) Täydentävät ehdot / Viljelytapa- ja ympäristöehdot. 2010. Maaseutuviraston julkaisusarja: Hakuoppaita ja ohjeita.

http://www.mavi.fi/attachments/mavi/julkaisut/5ndBeR1Sq/taydentavat_ehdot_viljelytapa_ja_ymparistoehdot.pdf

H) Lannoitevalmistelaki 539/2006

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2006/20060539>

I) Valtioneuvoston päätös puhdistamolietteen käytöstä maanviljelyksessä 282/1994

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1994/19940282>

J) Jätelaki 646/2011

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110646>